

Finansklagenemnda Person

Uttalelse FinKN-2017-043

14.2.2017

Eika Forsikring AS, Skadeforsikring

Bilansvar

Skl. § 3-8 – avtl. § 36 – gjenopptak av oppgjørsavtale.

Skadelidte var den 10.11.06 utsatt for en trafikkulykke. Det ble innhentet en spesialisterklæring, som ble lagt til grunn for en avtale om erstatningsoppgjør. Saken reiser spørsmål om vilkårene for gjenopptak var tilstede. Etter en konkret vurdering konkluderte nemnda med at skadelidte ikke hadde sannsynliggjort at det forelå en forverring av helsetilstanden sammenlignet med hva som var kjent ved inngåelsen av oppgjørsavtalen i 2009. Bl.a. på denne bakgrunn konkluderte nemnda med at oppgjørsavtalen ikke fremsto som urimelig eller ubalansert og at skadelidte dermed ikke hadde krav på gjenopptak verken etter skl. § 3-8 eller avtl. § 36.

Saksfremstilling

Klager (f. 1975) ble 10.11.06 påkjørt bakfra. Selskapet og klager v/advokat inngikk avtale om erstatningsoppgjør. Klager har krevd oppgjøret gjenopptatt fordi de økonomiske konsekvensene av skaden har forverret seg etter oppgjøret.

Til grunn for oppgjørsavtalen lå en erklæring fra spesialist i fysikalsk medisin og rehabilitering, dr. Ø., avgitt 27.1.09, hvor det under overskriften "Oppsummering av medisinske undersøkelser" heter:

... Det er tatt MR av hodet, nakke og lenderygg. Det er påvist noe degenerative forandringer, men ingen skadeutløste forandringer. ...

De kliniske funn ved undersøkelse i mars 2007 er betydelig begrenset i forhold til det en påviser i dag, hvor det er funn forenlig med et generalisert smertesyndrom.

Under overskriften "Tidligere helseplager" skriver han:

Av mulig betydning for forståelse av utvikling av de generaliserte plagene, er konsultasjonen i april 2005. ... Det beskrives da en mulig depresjon, og en ganske betydelig psykososial belastning ...

Og under "Oppsummering" heter det:

Det problematiske i saken er imidlertid at det har utviklet seg en sykdomstilstand som ut fra min faglige forståelse ikke kan forklares ut fra skadeårsak.

Hun har betydelig progresjon av subjektive plager, og det er klart økende funksjonssvikt etter det en kan registrere ved sammenligning med tidligere medisinske undersøkelser. Hun fremstår nå betydelig dårligere enn det hun var ved undersøkelse ved Fysikalsk medisinsk avdeling ...

En slik økning i helseplager med omfattende rygg-, arm- og bensymptomer kan ikke forklares etter mitt skjønn ut fra en traumatologisk forklaringsmodell med en lokalisert nakkeskade.

Det er ut fra min faglige forståelse ingen anerkjent medisinske sammenheng mellom et generalisert smertesyndrom, og en lokalisert vevsskade i nakken.

Etter min faglige vurdering må en derfor her skille mellom det som kan forklares som en skadeutløst forandring, og det som ikke kan skyldes skade på tilsvarende måte, men som er en sykdomsutvikling uavhengig av skade.

I Konklusjonsavsnittet heter det om medisinsk invaliditet:

I forhold til hennes nakkefunksjon vil jeg sette en skadeutløst nakkeinvaliditet på 15 %. ...

Skadelidte har en tilleggsinvaliditet som følge av sine generaliserte muskelsmerter som minst utgjør 15 %.

Som redegjort for over rapporterer skadelidte symptomer på en PTSD. ...

Dersom partene ønsker å gå videre med dette, vil jeg anbefale henvisning til psykiater M ...

Endelig heter det om funksjon arbeid:

Vurdert ut fra nakkeskaden alene finner jeg at hun bør ha en restarbeidsevne, som kan utnyttes i andre arbeidssituasjoner.

Nav tilkjente klager i mai 2009 rehabiliteringspenger etter en uføregrad på 100 %. I vedtaket la Nav til grunn at klagers uførhet i sin helhet skyldes plager etter trafikkulykken i 2006. Hun har vært 100 % uføretrygdet siden 2010.

Selskapet opplyser at det på grunnlag av sakkyndigerklæringen inngikk avtale med skadelidte v/advokat om endelig erstatningsoppgjør. Oppgjøret innebar utbetaling av ménerstatning i gruppe 1 (kr 118.819), erstatning for lidte (kr 549.050) og fremtidig (kr 1.000.000) inntektstap samt lidte (kr 45.273) og fremtidige (kr 200.000) utgifter, til sammen kr 1.913.142. [Til grunn for avtalen lå](#) at klager ville få 100 % uførepensjon fra 2010, og hennes årlige inntekt ble satt til kr 306.000.

Klager har innhentet spesialisterklæring, utferdiget 7.11.13, av psykolog S., Sykehuset T. I erklæringen heter det under overskriften "Trafikkulykker som årsaksfaktor":

Pasienten har fortalt at hun har vært utsatt for to trafikkulykker; en i 2000 og en i 2006. ... Hun var første gang i kontakt med Psykiatrisk klinikk i 2007. ...

Generelt har pasienten forklart at hun fungerte normalt og uten psykiske plager forut for ulykken i 2006. Hennes versjon støttes av at det altså ikke foreligger psykiatrisk pasientjournal på henne før 2007. En har ikke historiske holdepunkter for eventuelle sårbarheter i premorbid personlighet. Det vurderes som sannsynlig at trafikkulykken i 2006 i overveiende grad har vært utløsende for pasientens nåværende sykdomsbilde.

Selskapet har lagt frem journalnotat, datert 15.4.05, som viser at klager ble henvist til samtaleterapi på grunn av langsomt utviklende spiseforstyrrelser grunnet depresjon som følge av konflikt i familien.

Selskapet har avslått å gjenoppta saken.

Klager har anført at hun har rett til nytt oppgjør. Hennes helse har blitt forverret i forhold til det som ble lagt til grunn for erstatningsoppgjøret, og det er klar sannsynlighetsovervekt for at forverringen vil gi en høyere erstatning. Hun kunne ha påtatt seg ekstravakter som ville gitt henne en høyere årslønn, og hennes pensjonspoeng reduseres pga. skaden. Spesialisterklæring fra S. viser at ulykken i 2006 i overveiende grad har vært utløsende for hennes nåværende sykdomsbilde. Det er ikke riktig at klager hadde depresjoner og spiseforstyrrelser i 2,5 år fra 2005. Angst og depresjoner fra 2007 forelå heller ikke da oppgjøret fant sted i 2009. Det er sannsynlighetsovervekt for at den forverrede situasjonen etter oppgjøret i 2009 skyldes trafikkulykken i 2006. Hennes tidligere aksept av forsikringsoppgjøret som endelig oppgjør er ikke avgjørende. Skaden har forverret seg vesentlig til ugunst for henne, både medisinsk og ertvervsmessig, og uten ulykken ville hun sannsynligvis vært i full jobb med god inntekt. Videre kunne ingen forutse forverringen, og den inngåtte avtalen fremstår i ettertid som urimelig og ubalansert.

Selskapet har anført at et erstatningsoppgjør fastsatt ved avtale i utgangspunktet er bindende, og at det dreier seg om et endelig oppgjør. Alle relevante helse- og funksjonsmessige forhold var kjent på oppgjørstidspunktet. Det fremgår av den medisinske dokumentasjonen at det forelå

depresjoner i årene før ulykken, og at klager ble behandlet for angst fra 2007 og fremover. Klagers psykiske plager var kjent da det ble inngått avtale om oppgjør. De psykiske plagene er omtalt i erklæringen til Ø. Klager var representert ved advokat ved inngåelse av oppgjørsavtalen. Det ble den gang ikke tatt forbehold om ytterligere utredning av disse plagene. En eventuell forverring fra den faktiske situasjonen i 2009 kan ikke ha vært utenfor det partene kunne forvente på oppgjørstidspunktet. Klager fikk oppgjør for fremtidig inntektstap basert på 100 % uførhet, og det er derfor lagt til grunn at hun ikke ville komme tilbake i arbeid. Ved beregningen ble det lagt til grunn et inntektsgrunnlag tilsvarende inntekten som skadelidte hadde før ulykken. Selskapet har betalt riktig erstatning i saken, og det er ikke grunnlag for revisjon etter avtaleloven § 36. Kollisjonen hadde i dette tilfellet ikke et slikt dramatisk forløp at den kunne gi grunnlag for et psykisk traume.

Finansklagenemnda Persons begrunnelse

Saken for nemnda gjelder om klager har krav på gjenopptak av et avtalt skadeoppgjør etter skadeserstatningsloven § 3-8 eller avtaleloven § 36. Nemnda behandler først adgangen til ny sak etter skadeserstatningsloven § 3-8. Bestemmelsen lyder:

Et avsluttet oppgjør om menerstatning eller erstatning for tap i fremtidig erverv eller utgifter, kan kreves opptatt til ny behandling hvis en forverring av skadelidtes helse rokker ved det som ble lagt til grunn for oppgjøret, og det er sannsynlighetsovervekt for at dette vil gi rett til en vesentlig høyere erstatning.

Det fremgår av Ot.prp. nr. 51 (2004-2005) s. 508 at bestemmelsen omfatter tilfeller hvor den rent fysiske eller medisinske helseutviklingen har forløpt annerledes enn det som ble lagt til grunn ved oppgjøret, eller skaden er blitt mer alvorlig enn først antatt. Det er klager som må sannsynliggjøre at vilkårene for å gjenåpne et avsluttet oppgjør, er oppfylt. Nytt oppgjør forutsetter at flere vilkår er oppfylt, og nemnda behandler først om klager har sannsynliggjort at hennes helse er forverret etter 2009 på grunn av skaden.

Klager har vist til spesialisterklæringen til S. som konkluderer med at trafikkulykken i 2006 med overveiende sannsynlighet er årsak til klagers nåværende psykiske plager. Denne erklæringen synes imidlertid å bygge på at det ikke foreligger dokumentasjon for psykiatriske plager før 2007, eller andre holdepunkter for sårbarhet. Nemnda peker imidlertid på at spesialisterklæringen til Ø. nevner en konsultasjon i 2005 om en mulig depresjon og høyt psykososialt press, noe han i sin erklæring ser i sammenheng med klagers plager. Det er da vanskelig å si at klager har sannsynliggjort at det foreligger en forverring av klagers helsetilstand sammenlignet med det som var kjent ved inngåelsen av avtalen i 2009. Dette understøttes av Øs omtale i erklæringen av en mulig PTSD, og av at S. legger til grunn at hun har PTSD. Nemnda kan således ikke se at klager har sannsynliggjort at vilkåret for ny sak etter skadeserstatningsloven § 3-8 er oppfylt, og finner ikke grunn til å vurdere om øvrige vilkår er oppfylt.

Klager har i tillegg anført at den tidligere avtalen må settes til side etter avtaleloven § 36. Bestemmelsen åpner for å sette en avtale til side når den er urimelig, eller i strid med god forretningsskikk. Etter annet ledd skal det ved avgjørelsen tas hensyn til ikke bare avtalens innhold, partenes stilling og forholdene ved avtalens inngåelse, men også til senere inntrådte forhold og omstendigheter. Høyesterett har i Rt. 2013 s. 769 avsnitt 48 gitt sin tilslutning til at det kan være hensiktsmessig ved denne vurderingen å ta utgangspunkt i de tre vilkårene som er gjengitt i dommens avsnitt 47: 1) Skaden må ha forandret seg vesentlig til ugunst for skadelidte siden avtalen ble inngått, enten med hensyn til medisinsk eller ervervsmessig invaliditet; 2) Forandringen må ligge utenfor det begge parter regnet med da avtalen ble inngått; 3) Den inngåtte avtalen må i ettertid fremstå som urimelig og ubalansert i forhold til riktig oppgjør. Det

tilføyes at Høyesterett samtidig fastholder at det må skje en samlet vurdering av alle relevante omstendigheter.

Som nevnt foran kan nemnda ikke se at klager har sannsynliggjort at skaden har forandret seg vesentlig til ugunst for klager sammenholdt med det som ble lagt til grunn i Øs sakkyndigerklæring som ligger til grunn for oppgjørsavtalen, og det er da vanskelig å si at forandringen ligger utenfor det begge parter må ha vært kjent med da avtalen ble inngått. Nemnda kan heller ikke se at avtalen fremstår som urimelig eller ubalansert.

Uttalelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Persons konklusjon

Selskapet gis medhold.

Ved behandlingen deltok Karin M. Bruzelius (leder), Ingrid Smedsrud (nestleder), Hege Opheim, Mildrid Felland, Gro Farestvedt, Paal Bjønness og Ingebjørg Kiil.